

Kauhajoen kaupunki

Konserniohje

Kauhajoki

Kaupunginhallitus 4.11.2013, § 350
Kaupunginvaltuusto 11.11.2013, § 87
Kaupunginhallitus 25.11.2013, § 372
Kaupunginvaltuusto 20.12.2013, §1 04

Sisällysluettelo

1. Yleinen osa.....	3
1.1 Konserniyhteisön määrittely	3
1.2 Konserniohjeiden soveltamisala	3
1.3 Talousarvio ja tavoitteet.....	4
1.4 Kaupungin ohjausvallan käyttäminen	4
1.5 Edustajat tytäryhteisöjen hallintoelimissä.....	7
1.6 Toimintaohjeet	7
1.7 Raportointivelvollisuus	9
1.8 Tarkastusoikeus.....	10
2. Talousosa	10
2.1 Rahoitushuolto	10
2.2 Vahinkoriskien hallinta	10
2.3 Tilinpäätös, tilikausi ja asiakirjat	11
2.4. Hankinnat sekä palvelusten osto ja myynti.....	11
2.5 Viestintä	12
3. Henkilöstöosa.....	12
3.1 Rekrytointi	12
3.2 Työnantajayhteisö ja eläkevakuuttaminen	12
3.3 Koulutus	12
4. Ohjeiden voimaantuloja muutokset	12

1. Yleinen osa

1.1 Konserniyhteisön määrittely

Kaupunkikonsernilla tarkoitetaan kuntalain 16 a §:n mukaan kaupungin sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kaupungilla (emoyhteisö) yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yksiköiden kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). (Kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta).

1.2 Konserniohjeiden soveltamisala

Konserniohjeella yhtenäistetään yhteisöjen ohjausta, lisätään toiminnan läpinäkyvyyttä ja tehostetaan tiedonkulkua. Konserniohjeella luodaan myös puitteet konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjauksessa.

Konserniohje on osa kaupungin johtamisjärjestelmää ja siinä noudatetaan ns. hyvää hallintotapaa (corporate governance). Hyvän hallintotavan tarkoituksena on yhdessä jäljempänä määriteltyjen konserniohjausta ja -johtamista koskevien ohjeiden kanssa yhtenäistää konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytännöt ja siten varmistaa riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, sisäinen ja ulkoinen valvonta, riskienhallinta sekä hyvä laskenta- ja kirjanpitokäytäntö.

Tehokas johtamis- ja hallintojärjestelmä edellyttää yhteisön johdon, tilintarkastajien ja omistajien välistä kiinteää vuorovaikutusta. Myös muiden sidosryhmien näkemykset on hyvä huomioida hyvää hallinto- ja johtamistapaa toteutettaessa.

Näitä konserniohjeita sovelletaan kirjanpitolain määrittelemän konsernisuhteen mukaisesti myös niihin yhteisöihin ja säätiöihin, joissa Kauhajoen kaupungilla on määräämisvalta (omistusosuus suoraan tai muiden yhtiöiden / yhteisöjen kautta yli 50 %).

Konserniohje koskee tytäryhteisöjä, kuntayhtymiä ja osakkuusyhteisöjä.

Konserniohje on yleisohje, jonka tarkoituksena on, että

- konserniohjeella kaupunginvaltuusto antaa konsernitason toimintaohjeet ja -periaatteet sekä täsmentää kaupunginhallituksen, kaupungin johdon ja päävastualueiden asemaa konserniohjauksessa.
- Konserniohje sisältää konsernin johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyviä asioita ja määrittelee, minkälaista yhteistyötä konsernitasolla tehdään esimerkiksi taloudenhoidossa, rahoituksessa, riskien hallinnassa ja henkilöstöasioissa.
- Konserniohje koskee kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä. Konserniohje käsitellään tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa tai vastaavassa elimessä ja ohje on yhteisöä velvoittava, mutta se ei muuta kuntalain ja yksityisoikeudellisia yhteisöjä koskevien erityislakien suhdetta. Yhteisöjen toimielinten ja toimitusjohtajan velvoitteet määräytyvät kyseistä yhteisöä koskevan lainsäädännön mukaan.
- Kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen ohjaukseen konserniohjeita noudatetaan soveltuvin osin.
- Konserniohjeessa todetaan, mitkä yhteisöt kuuluvat kuntakonserniin ja mikä on määräysvallan peruste kussakin yhteisössä.

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteyksyritystä ja osakkuusyritystä. Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä. Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Kauhajoen kaupungin konserniin kuuluvat seuraavat kaupungin määräysvallassa olevat yhteisöt (vuoden 2012 tilinpäätöksen mukaan):

Yhtiö	Omistusosuus %	Äänivalta %
Kauhajoen Lentokenttä Oy	93,7	93,7
Kauhajoen Lämpöhuolto Oy	100,0	100,0
Kauhajoen Tennishalli Oy	93,0	93,0
Kauhajoen Vesihuolto Oy	81,83	81,83
Kiinteistö Oy Kauhajoen Liikenneterminaali	100,0	100,0
Kiinteistö Oy Kauhajoen Teknologiakeskus	64,28	64,28
Kiinteistö Oy Kauhajoen Vuokra-asunnot	100,0	100,0
Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy	51,40	51,40

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteyksirytystä ja osakkuusyritystä.

Kunnan osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt:

Osakkuusyhteisöt: (20 – 50 %:n äänivalta tai vähintään 20 %:n omistusosuus omasta pääomasta)

Suupohjan Seutuverkko Oy	41,1	41,1
Kauhajoen Kunnallislehti Oy	20,4	20,4
(Tilinpäätöksessä yhdistelemättömät:)		
Botnariosk Oy	29,0	29,0
Päntäneen Vesihuolto Oy	51,0	25,0 (rajoitettu)
Länsi-Suomen Luontomatkailu Oy	28,0	28,0

Kauhajoki on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

Kuntayhtymä	Peruspääomaosuus, %
Eskoon sosiaalipalvelujen ky	3,95
Etelä-Pohjanmaan Liitto	7,11
Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoidopiiri	7,50
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	5,52
Suupohjan Elinkeinoitoimen ky	47,57
Suupohjan Koulutuskuntayhtymä	53,40
Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä	59,00

1.3 Talousarvio ja tavoitteet

Kauhajoen kaupungin talousarviossa määritellään yhteisöjen tavoitteet sekä toimintaa ja taloutta kuvaavat tunnusluvut. Tavoitteiden tulee olla talousarviokauteen sidottuja ja mitattavia.

1.4 Kaupungin ohjausvallan käyttäminen

Kaupunginvaltuusto

- määrittelee kaupungin tavoitteet ja sen mukaiset kaupungin omistajapolitiikan linjaukset

- päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- hyväksyy konserniohjeet.

Kaupunginvaltuusto on kaupunkikonsernin ylin päätöksentekaelin, joka kuntalain mukaan päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeiset tavoitteet sekä konserniohjauksen periaatteet. Konserniohjauksella tarkoitetaan omistajaohjausta ja tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamista. Omistajaohjaus on ennen kaikkea kaupungin edustajien päätösvallan käytön ohjaamista yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä, mutta myös konserniyhteisön sitouttamista hallituksen valinnalla ja yksittäisillä ohjeilla. Ohjauksen periaatteista päätetään konserniohjeen avulla. Konsernivalvonta tarkoittaa tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden arvioimista.

Operatiivisesta konserniohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä vastaa konsernijohto, jonka muodostavat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä tytäryhteisöjä koskevien asioiden esittelijänä toimiva viranhaltija. Lisäksi kaupunginhallitus tai kaupunginjohtaja voi antaa yhteisön seuranta- ja ohjausvastuun nimetylle viranhaltijalle. Konsernijohtoon tehtävänä on varmistaa kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän toiminta.

Konsernijohto keskittyy konsernijohtamiseen eli strategiaan prosesseihin, palvelututannon ohjaukseen sekä liiketoiminnan omistajaohjaukseen.

Kaupungin ohjausvalta konserniin kuuluviin nähden pohjautuu seuraaville periaatteille:

Kaupunginvaltuusto päättää yhtiöiden ja yhteisöjen perusasiakirjoista, niihin tehtävistä pääomasijoituksista, noudatettavasta omistajapolitiikasta sekä yleisistä tavoitteista.

Valtuusto valvoo kunkin tytäryhteisön toimintaa sen vuotuisen tilinpäätöksen, toimintakertomuksen sekä tilinpäätöksen liitetietojen kautta. Valtuustolla on oikeus tarvittaessa saada lisäselvityksiä tytäryhteisönsä tilinpäätöksistä.

Konsernivalvonta tarkoittaa tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden arvioimista.

Kaupunginhallitus esittää kaupungin edustajat yhtiöiden tai yhteisöjen hallintoelimiin, ellei erikseen toisin ole määrätty.

Kaupunginhallituksella on kuntalain 23 §:n mukaan oikeus antaa ohjeita kaupunkia eri yhteisöjen, laitosten ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallituksen ohjeidenanto-oikeus koskee myös valtuuston tai muun toimielimen valitsemia edustajia.

Kaupunginhallitus seuraa ja valvoo konserniyhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittavat toimenpide-ehdotukset havaitsemiensa epäkohtien poistamiseksi. Konserniyhteisöjen on raportoitava kaupunginhallitukselle toiminnastaan ja taloudestaan kaupunginhallituksen ohjeiden mukaisesti. Kaupunginhallitus antaa konsernitiilinpäätöksen yhteydessä tiedot kaupunginvaltuustolle konserniyhteisöjen toiminnasta ja taloudesta.

Tarkastuslautakunta antaa kaupungin edustajille ohjeet siitä, mitä näiden tulee esittää tytäryhteisöjen tilintarkastajiksi.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kaupungin tavoitteiden saavuttamista myös koko kaupunkikonsernissa. Sillä on sen vuoksi oikeus saada tarvitsemiaan sel-

vityksiä tytäryhteisöjen toiminnasta ja tilinpäätöksistä sekä oikeus käydä tutustumassa tytäryhteisön toimintaan voidakseen arvioida tavoitteiden saavuttamista. Myös kaupungin tilintarkastajalla ja tarkastustoimella on oikeus saada tarkastustehtävänsä suorittamisessa tarvittavia tietoja tytäryhteisöltä.

Kaupunginjohtaja ja osastopäälliköt seuraavat ja valvovat tytäryhteisöjen toimintaa keskinäistä toimialajakoa noudattaen. Kaupunginjohtaja esittelee kuntalain 23 §:n nojalla kaupungin edustajille annettavat ohjeet kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Lautakunnat ja muut toimielimet seuraavat oman toimialansa yhteisöjen toimintaa ja tuovat tarvittaessa niitä koskevia tietoja kaupunginhallitukselle. Toimielimellä voi olla myös sopimukseen perustuva valvontavelvoite.

Kuntakonsernissa hyväksyttyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä tai säännöistä muuta johdu. Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet.

Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on syytä ilmoittaa ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konserniohjeessa erikseen mainituille tahoille (esim. kunnan keskushallintoon sekä kaupunginjohtajalle). Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

Kunnan toimielinten toimivallanjako

Kuntalain 16 §:n mukaan valtuusto hyväksyy hallinnon järjestämiseksi johtosäännöt, joissa määrätään kunnan eri viranomaisista sekä niiden toiminnasta, toimivallan jaosta ja tehtävistä. Konserniohjauksessa johtosääntöihin on siis syytä ottaa sellaiset määräykset, joissa määrätään kunnan eri viranomaisten tehtävistä ja vastuusta sekä kunnan sisäisestä toimivallan jaosta konserniyhteisöjen ohjauksessa.

Valtuusto

- määrittelee kunnan tavoitteet ja sen mukaiset kunnan omistajapolitiikan linjaukset
- päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- hyväksyy konserniohjeet.

Kaupunginhallitus

- nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin.
- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole johtosäännöllä annettu kunnan muulle viranomaiselle
- seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa
 - toimenpide-ehtotuksia havaitsemistaan epäkohdista
 - vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
 - antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kunnan tilinpäätöksen yhteydessä.

Lautakunta

- huolehtii erityistoimialaansa kuuluvista tehtävistä ja tytär- ja osakkuusyhteisöjen
 - toiminnan seurannasta ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista yhtiön johdolle ja raportoi tarvittaessa kunnan hallitukselle.

Kaupunginjohtaja

- johtaa kaupunginhallituksen alaisena kunnan konsernipolitiikkaa
- vastaa konserniohjeen mukaan kunnanjohtajalle kuuluvista tehtävistä
- seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle
- seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kaupunginhallitukselle.

Osastopäällikkö

- vastaa konserniohjeen mukaan osastopäällikölle kuuluvista tehtävistä
- seuraa toimialallaan kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle / kaupunginjohtajalle
- seuraa toimialallaan kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kaupunginhallitukselle/kaupunginjohtajalle.

Konsernijohto

Konsernijohtolla tarkoitetaan kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa.

1.5 Edustajat tytäryhteisöjen hallintoelimissä

Omistajan merkittävin vaikuttaminen yhteisön toimintaan toteutuu valitsemalla edustajat yhteisön hallinto- ja päätöksentekoeleimiin. Edustajilla pitää olla kompetenssia arvioida yhteisön toimintaa toiminta-ajatuksen, strategioiden ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta.

Esteellisyys

Esteellisyyttä koskevat säännökset otetaan huomioon kaupungin edustajia tytäryhteisöjen hallintoelimiin valittaessa. Kuntalain 52 §:n 4 momentin mukaan kunnan luottamushenkilö, viranhaltija tai työntekijä ei ole esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn kunnassa, jos hän on kunnallisen liikelaitoksen, kuntayhtymän tai kuntakonserniin kuuluvan säätiön tai yhteisön hallituksen, hallintoneuvoston tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsen tai toimitusjohtaja tai sitä vastaavassa asemassa. Esteellisyys syntyy kuitenkin tapauksissa, joissa liikelaitoksen, kuntayhtymän, konserniin kuuluvan yhteisön tai säätiön edut ovat ristiriidassa kunnan edun kanssa tai asian tasapuolinen käsittely edellyttää, ettei henkilö osallistu käsittelyyn. Esteellistä kunnan edustajaa voidaan kuitenkin kuulla asiantuntijana kunnan toimielimessä.

1.6 Toimintaohjeet

Konsernitilinpäätös

Tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä kuntayhtymien on annettava lain ja muiden säännösten mukaiset tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten kaupungin taloustoimien pyytämässä muodossa ja sen antaman aikataulun mukaisesti.

Kaupunginhallituksen toimintaohjeet

Kuntalain 23 §:n tarkoittamat toimintaohjeet – silloin kun niiden antaminen katsotaan tarpeelliseksi - annetaan kaupungin edustajille ennen yhtiön tai yhteisön hallintoelimen kokouksia. Tarvittaessa kaupunginhallitus voi antaa ohjeita muulloinkin.

Edustajien ohjeistaminen

Kuntalain 23:n 2 momentin mukaan kunnanhallitus tai johtosäännössä määrätty kunnan muu viranomainen antaa tarvittaessa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen ja säätiöiden hallintoelimissä edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kuntalaissa ei säädetä edustajalle annettujen ohjeiden ehdottomasta sitovuudesta, mutta lain perustelujen mukaan luonnollisena lähtökohtana kuitenkin on, että annettuja ohjeita noudatetaan. Ohjeet voidaan yksilöidä valtakirjalla tai pöytäkirjaotteella, jolloin niistä poikkeamiseen on oltava painavat perusteet.

Tytäryhteisöissä hallituksen tehtävänä on tytäryhteisön strateginen johtaminen, jolloin jäsenillä on velvollisuus ottaa huomioon yhteisön etu.

Yhteisomistusyhteisössä saattaa osakkeenomistajien yhdenvertaisuuden periaate rajoittaa pelkästään kaupungin edun huomioon ottamista yhteisön hallinnossa. Jos kunnan edustajana yhteisön hallintoon valittu henkilö on etujen suhteen ristiriitaisessa tilanteessa, hän voi pyytää konsernijohtolta toimintaohjeet.

Hallitusten puheenjohtajien ja jäsenten palkkiot tulee olla tasoltaan tehtävien määrän ja vastuun mukaisessa suhteessa kaupunginvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien palkkioihin.

Tarkastuslautakunnan toimintaohjeet

Tarkastuslautakunta antaa toimintaohjeet tilintarkastajien valinnasta silloin, kun kaupungilla on oikeus tilintarkastajien nimeämiseen. Tytäryhtiön tilintarkastajaksi pyritään valitsemaan aina kaupungin tilintarkastusta hoitava yhteisö tai ko. yhteisöön sitoutunut tilintarkastaja.

Kaupunginhallituksen kannanoton hankkiminen

Kaupunginhallituksen kannanotto on hankittava ennen päätöksentekoa silloin, kun päätös merkittävästi vaikuttaa kaupungin taloudelliseen vastuuseen. Kannanotto on hankittava seuraavissa tapauksissa:

- takauksen antaminen toisen yhtiön veloista
- toisen yhtiön osakkeiden osto
- muun sitoumuksen antaminen, joka johtaa huomattavaan taloudelliseen vastuuseen
- toimialamuutos
- kaupungin edustaja katsoo yhtiössä tehtävän päätöksen kaupungin edun vastaiseksi.

Kaupungin edustajan oikeus ohjeiden saamiseen

Kaupungin edustajalla on mahdollisuus pyytää kaupunginhallitukselta kaupungin kannanotto yhtiötä tai yhteisöä koskevasta asiasta, mikäli katsoo sen tarpeelliseksi.

Yhteistyö

Kaupungin edustajien on pyrittävä toimimaan siten, että tytäryhteisön toiminta vastaa kaupungin tavoitteita ja että emoyhteisön ja tytäryhteisöjen välillä tehdään yhteistyötä silloin, kun se on koko konsernin kannalta hyödyllistä. Yhteistyötä voidaan tehdä muun muassa seuraavissa asioissa:

- rahoitus
- riskien hallinta
- henkilöstöpolitiikka
- erilaiset tukipalvelut

Tytäryhteisöjen on selvitettävä tukipalveluja (hallinto- ja atk-palvelut järjestelmiseen, painatus, hankinnat, ruokapalvelut, koulutus, tilapalvelut, tekniset palvelut jne.) hank-

kiessaan Kauhajoen kaupungin palvelut ja niiden kilpailukykyisyys muihin käytettävissä oleviin vaihtoehtoihin nähden.

Tiedottaminen ja arkistointi

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kaupungin on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen myös yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista tehtävää. Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kaupungin keskushallinnon tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot, jotka sen aseman ja toimintojen vaarantumatta voidaan antaa.

Tytär- ja osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien on tehtävä päätös siitä, mihin pysyvästi säilytettävä asiakirja-aineisto sijoitetaan sen jälkeen kun yhtiö tai yhteisö ei toiminnassaan enää niitä tarvitse. Mikäli asiakirjat päätetään sijoittaa kaupunginarkistoon, on arkistotoimen hoidossa noudatettava kaupunginkanslian antamia ohjeita.

Tytäryhteisöjen neuvotteluvaihtoehdot

Yhteisön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan on hankittava kunnan konsernijohtoon ennakkokäsitys seuraaviin toimenpiteisiin

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidoksensa suhteessa kuntaan
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavaihtojen antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
- merkittävät henkilöstöpoliittiset ratkaisut
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

1.7 Raportointivelvollisuus

Tytäryhteisö raportoi toiminnastaan kolmannesvuosittain, ellei kaupunginhallitus toisin päättä. Oleelliset poikkeamat talousarviosta on raportoitava välittömästi kaupunginhallitukselle. Vuosiraportointi tapahtuu välittömästi vuosittain päätöksen valmistumisen jälkeen, siten, että tytäryhteisöjen tulee toimittaa konsernitalinpäätöksen laadintaa varten tarvittavat tiedot Kauhajoen kaupungille viimeistään tilikauden päättymistä seuraavan helmikuun loppuun mennessä. Lisäksi konsernijohto järjestää tytäryhteisöjen hallitusten puheenjohtajille ja toimitusjohtajille yhteistyön tuloksellisuuden arvioin-

titilaisuuden ennen konsernitilinpäätöksen käsittelyä kaupunginvaltuustossa. Konsernijohto voi pyytää erillisiä selvityksiä yksiköiden toiminnasta ja taloudesta.

Raportti annetaan kirjallisena kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallitus toimittaa kyseiset asiakirjat tiedoksi kaupungin tarkastuslautakunnalle.

Kaupunginhallitus voi kutsua yhteisön johdon edustajan raportoimaan kaupunginhallituksen kokoukseen sopivaksi katsomanaan ajankohtana. Tytäryhteisöt ovat myös muutoin velvolliset antamaan kaupunginhallitukselle sen pyytämät tiedot ja selvitykset.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kaupunginhallitukselle tiedoksi talous- ja toimintasuunnitelmansa sen valmistuttua sisältäen tulos- ja rahoitussuunnitelman sekä investointiohjelman. Suunnitelmasta on käytävä ilmi valtuuston tytäryhteisölle antamat tavoitteet.

1.8 Tarkastusoikeus

Kuntalain 72 §:n mukaisella kaupungin tilintarkastajalla on oikeus tarkastaa yhteisön toimintaa haluamassaan laajuudessa. Yhteisö on velvollinen antamaan tarpeelliset tiedot ja avustamaan niiden saannissa.

2. Talousosa

2.1 Rahoitushuolto

Ne kaupungin yksin omistamat yhteisöt, joiden rahoitus- ja sijoitustoiminnan keskitämisestä on saatavissa merkittäviä taloudellisia hyötyjä, ovat velvollisia rahoitus- ja sijoitustoimintaa hoitaessaan neuvottelemaan sijoitustoiminnastaan emoyhteisön kanssa. Yhdyshenkilöinä ovat kunnassa kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja / talouspäällikkö. Muiden tytäryhteisöjen kanssa voidaan menetellä samalla tavalla, mikäli näin sovitaan. Kuntakonsernin sisäisen lainanannon ehdoista ja takauksista päättää valtuusto.

Kaupunginhallitus voi antaa konserniyhteisölle lainaa talousarvion määrärahojen puitteissa kulloinkin voimassa olevilla lainaehdoilla.

Yhteisöjen tulee toimia yhteistyössä kaupungin hallinto-osaston kanssa hankkiessaan lyhyt- tai pitkäaikaista rahoitusta sekä sijoittaessaan kassavarojaan.

2.2 Vahinkoriskien hallinta

Koko kuntakonsernissa noudatetaan yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa, jolla määritellään ne periaatteet, minkä mukaan vahinkoriskejä siirretään vakuutusyhtiön kannettavaksi.

Toimialan laajentamisesta, merkittävistä investoinneista, omaisuuden kiinnittämisestä ja takausten antamisesta on neuvoteltava kaupunginhallituksen kanssa, ellei esimerkiksi investointien ja takausten osalta kaupunginhallitus ole antanut ylärajaa itsenäisen päätöksen tekemiseen.

2.3 Tilinpäätös, tilikausi ja asiakirjat

Kaikkien yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi.

Talousarvio ja tilinpäätös sekä tilintarkastuskertomus toimitetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle. Yhtiökokouksen tai vastaavan pöytäkirjajäljennös toimitetaan kaupunginhallitukselle.

Kuntakonsernin tilinpäätöksen tulee olla valmis 31.3., minkä takia tytäryhteisöjen tulee toimittaa hyväksytty tilinpäätös liitetietoineen, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus yhtiökokouspäätöksineen kaupunginhallitukselle viimeistään 28.2. mennessä.

Konsernitilinpäätöksen laatimista varten tulee toimittaa seuraavat asiakirjat:

- tytäryhteisön tilinpäätösasiakirjat, toimintakertomus sekä tilintarkastuskertomus
- tulos- ja rahoituslaskelman toteutumavertailut (budjetoidut vs. toteutuneet)
- kokonaistalouden tunnuslukuvertailu kannattavuudesta, maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta
- tuotannon määrää, laatua ja muita toiminnallisia tavoitteita koskeva toteutumavertailu.

Mainitut toteutumavertailut pyydetään erikseen siltä osin, kun ne eivät sisälly toimintakertomukseen.

Tilinpäätös tulee laatia siten, että sen perusteella voidaan vaivattomasti laatia koko kuntakonsernia koskeva konsernitilinpäätös oikean kuvan saamiseksi koko konsernin taloudellisesta tilanteesta.

Osavuosikatsaukset

Konsernin osavuosikatsausten laatimiseksi tulee toimittaa vastaavat toteutumavertailut osavuosijaksolta kuin tilinpäätöksen yhteydessä. Niiden lisäksi tulee toimittaa tytäryhteisöjen tulos- ja rahoituslaskelma-arviot koko tilikaudelta. Lisäksi puolivuotis- tai kolmannesvuosijaksolta tulee toimittaa toimintakatsaukset, joissa tytäryhteisöt arvioivat tavoitteiden toteutumista koko kuluvalle suunnittelukaudella ja mahdollisia poikkeamia tavoitteista sekä tarvetta korjaaviin toimenpiteisiin.

Tukipalvelut

Tavoitteena on, että kaupunkikonsernissa hyödynnetään erilaisten tukipalvelujen hankinta- ja volyymiedut sekä ammatti- ja erityisosaaminen.

Tilat

Tilapalvelu koordinoi kaupungin tilojen käyttöä. Toimintayksiköt sijoittuvat ensisijaisesti konsernin omistamiin tiloihin. Yleisenä periaatteena kaupunkikonsernin tilojen rakentamisessa on, että kaupungin tekninen osasto vastaa tilojen suunnittelusta ja rakentamisesta. Valmistuneesta rakennuskohteesta tulee konsernijohtolle laatia viipymättä taloudellinen loppuselvitys, jonka jälkeen tarvittaessa päätetään vuokrausehdoista. Tytäryhteisön tulee soveltuvilta osin noudattaa kaupungin hyväksymää tilahankkeiden suunnittelu ja toteutusohjetta.

2.4. Hankinnat sekä palvelusten osto ja myynti

Kaupungin ja sen tytäryhtiöiden kesken tulee pyrkiä sellaisiin hankintoihin, vakuutuspalveluihin sekä palvelujen ostoon ja myyntiin, että ne tulevat kokonaistaloudellisesti mahdollisimman edullisiksi.

Hankinnat

Tytäryhteisöjen hankinnat kuuluvat pääsääntöisesti julkisista hankinnoista annetun lain piiriin. Kaupungin hankintavastuullisten kanssa neuvotellaan tarkoituksenmukai-

sesta yhteistyöstä taloudellisten hyötyjen aikaansaamiseksi. Tytäryhteisöt noudattavat Kauhajoen kaupungin hankintaohjeita.

2.5 Viestintä

Tytäryhteisöt tiedottavat toiminnastaan asiakkaille ja kuntalaisille. Yhteisöt noudattavat tiedottamisessaan mahdollisimman suurta avoimuutta, sikäli kuin se liikesalaisuuden tai lain mukaan on mahdollista.

Tiedottaminen

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista tehtävää. Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kunnan keskushallintoon tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitava voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kaupungin puolella kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kaupungin yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

3. Henkilöstöosa

Konsernin tytäryhteisöt noudattavat toiminnassaan kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Etenkin harkinnanvaraisten työsuhteen etujen myöntämisessä yhteisöjen tulee noudattaa kaupungin käytäntöä. Tällaisia etuja ovat esimerkiksi harkinnanvaraiset palkkaedut ja harkinnanvarainen työvapaa sekä työntekijän oikeus henkilöstökoulutukseen, luontoissuorituksiin ja lisäeläke-etuihin.

3.1 Rekrytointi

Henkilöstön hankinnassa tulee yhteisöjen ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet.

3.2 Työnantajayhteisö ja eläkevakuuttaminen

Tytäryhteisöt liittyvät jäseneksi kuntatyönantajan perustamaan työnantajayhteisöön, ellei toiminnan laatu ja tytäryhtiön etu muuta edellytä.

Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa Kuntien eläkevakuutuksessa silloin, kun se kunnan edun mukaista eikä tytäryhtiön etu muuta edellytä.

3.3 Koulutus

Konsernin keskitetty koulutus on tarvittaessa myös tytäryhtiöiden käytettävissä.

4. Ohjeiden voimaantuloja muutokset

Ohjeet tulevat voimaan *1.1.2014* ja ovat voimassa toistaiseksi.

Kukin tytäryhteisö käsittelee ohjeet yhtiökokouksessaan tai vastaavassa. Ohjeiden muutokset käsitellään samassa järjestyksessä.

Yhteisön toimitusjohtajan tai vastaavan, kaupungin edustajien yhtiökokouksissa tai vastaavissa ja hallinnossa olevien kaupungin edustajien tehtävänä on huolehtia siitä, että nämä ohjeet tulevat asianmukaisesti käsitellyiksi ja hyväksytyiksi.

Jakelu

Kauhajoen Lentokenttä Oy
Kauhajoen Lämpöhuolto Oy
Kauhajoen Tennishalli Oy
Kauhajoen Vesihuolto Oy
Kiinteistö Oy Kauhajoen Liikenneterminaali
Kiinteistö Oy Kauhajoen Teknologiakeskus
Kiinteistö Oy Kauhajoen Vuokra-asunnot
Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy
Lautakunnat
Osastopäälliköt
Yhtiökokousedustajat

Kuntayhtymät:

Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymä
Suupohjan koulutuskuntayhtymä
Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä